

tet a méltányos joggyakorlást sürgeti. A clausula rebus sic stantibus elvető régi felfogással szemben Tury azon az állásponton van, hogy a viszonyok gyökeres változása érvényes és tartalmilag is határozott szerződés esetében is figyelembe legyen vehető, amint azt „Huzamos szerződések“ című cikkünkben mi magunk is kifejtettük. A könyv utolsó fejezete az előző fejezetek eredményének levonásaként megállapítja, hogy a biztosítás a közösség érdekeit szolgáló intézmény, amelynek ebbeli erkölcsi tartalma a korábbi biztosítási törvényekben is kifejezésre jutott és így méltánytalan az a vád, hogy a mai kötelmi jog a túlzó individualizmus és materializmus elvével van telítve.

Ennek az újabb német irodalom által hangoztatott kritikának igazságtalanságát mutatja, hogy az „Akademie für deutsches Recht“ biztosítási bizottsága kimondta, hogy a biztosítási jog gyökeres reformra nem szorul.

Igyekeztünk a könyv tartalmát lehető tömörséggel ismertetni. Ez az ismertetés nem azzal a céllal készült, hogy a kiadvonatot megtagarítsa a könyv elolvasását, hanem figyelmeztetéssül arra, hogy a könyv nemcsak a biztosítási jogászt érdekli, hanem a jogi kultúra minden részeseét. E vonatkozásban örömmel állapíthatjuk meg, hogy a könyv egy frázissá koptatott igazság rehabilitálását jelenti. Kritikája az újabb német jogirodalommal szemben mértéktartó, de határozott és energikus. Nézőpontja, mint ezt már kiemeltük, a jog szerves történeti fejlődése. A jogfejlődésben sincsenek ugrások, a közösség érdekének szolgálata a régi jogrendeknek is alapvető célkitűzése és jellege, és ennek finomtollú, meggyőző illusztrálása a könyvnek feltétlen érdeme.

B. S.

A „Jogi Hírlap“ döntvénytárának új kötetei

A Jogi Hírlap háromévenként megjelenő összefoglaló döntvénytárainak immár harmadik sorozatát bocsátja közre. Mint maga a Jogi Hírlap, amely a döntvényjog feldolgozásának és népszerűsítésének új rendszerét honosította meg, úgy időközönként közzétett döntvénytárai is nélkülözhetetlenné váltak úgy az elméleti, mint a gyakorlati jogász számára. Nélkülözhetelenné váltak elsősorban anyaguk gazdagságánál fogva, mert nemcsak a Jogi Hírlapban megjelenő határozatok kerülnek rendszeres feldolgozás alá, hanem az összefoglalások kiterjednek számos oly döntésre is, amelyek annak idején meg sem jelentek. Még meszebb megy a hiteljogi döntvénytár, amely feldolgozza más jogi szaklapok anyagát is. A feldolgozott anyag gazdagságán kívül a feldolgozás kiválóan sikerült módszere fokozza ezeknek a gyűjteményeknek a használhatóságát. A szerkesztők nem elégszenek meg a döntvényfejek mechanikus egymás mellé rakásával, hanem azon vannak, hogy a rokontárgyú határozatokat egybeolvasszák és ezáltal az egymás mellé rakott mozaikok

mondhatni egységes képpé alakulnak. Mindaddig, amíg a Jogi Hírlap döntvénygyűjteményei meg nem jelentek, a jogász-közönség nagy része nem is hihette volna, hogy három év gyakorlata ily gazdag anyagot, jogunknak majdnem teljes képét adja. A rendszerezés munkája rendkívül gondos. Csak példaképp említjük meg a magánjogi döntvénytárnak az elévülésről szóló fejezetét, amely a legkülönbözőbb — nemcsak szorosan vett magánjogi, hanem hiteljogi — jogcímű követelések elévülési idejére vonatkozó határozatokat állítja össze. (380—386. old.) Nagyobb döntvényanyagot nyújtó fejezeteknél különös gonddal történik meg az anyag felosztása az áttekinthető megkönnyítése végett. Így a magánjogi kötetben különösen a bontóperre és a kártérítésre vonatkozó határozatoknál tagolják szét a szerkesztők igen ügyesen az illető tárgyra vonatkozó nagyszámú bírói döntést.

A kereskedelmi forgalom megcsappanásának beszédes bizonyítéka az, hogy a hiteljogi döntvénykötet terjedelemben jóval kisebb a magánjoginál. A hiteljogi kötet szerkesztőinek tehát módjukban állott, hogy az aktuális hároméves anyagot kapcsolatba hozzák a korábbi eredetű elvi jelentőségű vagy a hivatalos gyűjteménybe felvett határozatokkal. Figyelemreméltó újítás, hogy az egyes fejezetek és alfejezetek címei alatt bőséges, sokszor több sorra terjedő alcímsorozat tájékoztatja az olvasót a döntések lényeges tartalmáról.

A hiteljogi kötet nagy érdeme, hogy külön fejezetben állítja össze a valutajogi határozatokat; ugyancsak nagy szolgálatot tettek a szerzők a gyakorlatnak a köztartozásokra vonatkozó határozatok egybeállításával és a hiteljogi döntések számmutatójának közlésével is.

Végül egy kritikai megjegyzés: Talán célszerűbb volna helyenként szorosabban megvonni a határvonalat a két kötet közt, nehogy egyugyanazon anyagot mindkét kötetben kelljen az olvasónak keresnie. Így a szolgálati jogviszonyra vonatkozó döntések mindkét kötetben szerepelnek, még pedig úgy, hogy a magánjogi döntvénykötet közöl kereskedelmi alkalmazottakra vonatkozó döntéseket is, viszont a hiteljogi kötetben is találunk pl. döntéseket az ügyvéd szolgálati viszonyáról. A hiteljogi döntvénykötet tartalmaz sok oly általános jellegű magánjogi szabályt, amely egyáltalában nem hiteljogi specifikum (kártérítés, kizsákmányoló ügylet stb.). Igaz, hogy elméletileg nem mindenkor vitátlan, mikor minősül valamely jogkérdés magánjogi vagy hiteljogi természetűnek.

A magánjogi döntvényösszeállítás szerzői: *Boda Gyula*, a Jogi Hírlap főszerkesztője és *Vincenti Gusztáv* kúriai bíró: a hiteljogi kötetet ezuttal is *Nagy Dezső* Bálint közigazgatási bíró és *Huppert Leó* ügyvéd, lapunk főmunkatársa írták.

Dr. Vági József.